

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2014

Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2014

Meddelande nr. 294 från Falsterbo Fågelstation

Lennart Karlsson & Sophie Ehnбом

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2014 bedrevs med fortsatt huvudinriktning på långsiktig populationsövervakning enligt standardiserade metoder, nu för 35:e året i rad. Totalt ringmärktes 31 735 fåglar av 83 arter + en hybrid inom den standardiserade verksamheten (medeltal 1980–2009: 22 491 fåglar av 81 arter). Under vårsäsongen vid Fyren märktes något färre fåglar än normalt (95 %), medan höstens resultat var det näst högsta någonsin (176 % av medelvärdet). Säsongssumman vid Flommen var däremot en av de lägre, endast 64 % av den genomsnittliga.

Övriga ringmärkningsinsatser bestod bl.a. av andra året med ringmärkning enligt den standardiserade metodiken under 20 dagar före ordinarie säsongstart på våren och tio dagar efter ordinarie säsongsslut på hösten. Dessutom gjordes en del insatser för att ringmärka speciella artgrupper eller arter (tärnor, hussvala, svarthakad buskskvätta m.fl.). Häri ingår också märkning av boungar.

Den totala årssumman blev 32 634 fåglar av 95 arter + en hybrid. Inga nya märkarter tillkom under året. Se vidare: www.falsterbofagelstation.se

INLEDNING

Ringmärkningen i Sverige firade sitt 100-årsjubileum 2011. Metoden är alltså väldigt gammal och det kan verka förvånande att den fortfarande används. Till en del beror det säkert på att det är en kostnadseffektiv metod. Ringmärkare är oftast entusiaster, som utför sitt arbete av intresse för fåglar mer än för pengar och den sammanlagda insats dessa personer har gjort för fågelforskningen är gigantisk.

Likaså har fågelstationerna, däribland Falsterbo, under många år bedrivit sin verksamhet med ytterst små ekonomiska resurser. Först på senare år har en ekonomisk stabilisering inträtt, tack vare att de data som insamlas vid fågelstationerna är av samhällsintresse. Fåglar finns i stort sett i alla miljöer och är goda indikatorer på förändringar i dessa. De data som samlas in via inventeringar och vid fågelstationerna medverkar numera till att forma de åtgärder, som krävs för att uppnå flera av de miljömål som fastställts av regeringen.

Därmed har ringmärkningens inriktning också ändrats. Från att ha varit inställd på att ringmärka så mycket som möjligt för att få så många återfynd som möjligt, är uppgiften för många fågelstationer nu att bedriva verksamheten på ett så likartat sätt som möjligt från år till år för att kunna jämföra ringmärkningssiffrorna. Detta ställer betydligt högre krav på kontinuitet och, därmed faktiskt också, ekonomiska resurser.

Kanske är detta ringmärkningens överlevnad som metod? Nya tekniska uppfinningar gör att vi numera på snabbare sätt än via återfynd kan finna ut flyttningsvägar och övervintringsområden, som i samanalys med återfynden kan visa många spännande resultat.

Vid Falsterbo Fågelstation använder vi både den standardiserade ringmärkningen och de nya tekniska hjälpmedlen för att fortsatt bidra till fågelforskningen.

METODIK

Standardiserad ringmärkning genomfördes 2014 för 35:e året i rad. Verksamheten är fördelad på tre säsonger: en vårsäsong (21 mars–10 juni) och en höstsäsong (21 juli–10 nov) med ringmärkning i trädgården som omger Falsterbo fyr (Fyren) samt en höstsäsong (21 juli–30 sept) med ringmärkning i Flommen, dvs. vassbältet en knapp kilometer norr om Fyren. Ringmärkning bedrivs dagligen men vid väderlägen eller andra faror, som kan äventyra fåglarnas välbefinnande, anpassas eller inställs verksamheten. Den dagliga verksamhetstiden räknas alltid från gryningen och är minst fyra timmar under våren och minst sex timmar under hösten. Samtliga fåglar inom det standardiserade programmet fångas med hjälp av slöjnat, max 20 på respektive fångstplats. Inga artificiella lockmetoder, som t.ex. uppspelning av ljud, får användas.

Siffrorna från den standardiserade ringmärkningen är direkt jämförbara med publicerade värden i tidigare årsrapporter. Endast data fr.o.m. 1980 behandlas således om inte annat anges. I jämförelser mellan ringmärkningssiffror från olika år avser uttrycken ”medeltal”, ”normalt” etc. 30-årsmedeltalet 1980–2009, vilket används som generellt riktvärde och som grund (index=100) vid trendberäkning. Eventuella klockslag anges alltid i svensk normaltid (UTC+1 timme). Väderuppgifter har hämtats från SMHI:s, numera internet-utgivna, tidskrift ”Väder och Vatten” samt direkt från väderstationen vid Falsterbo fyr. Som jämförelsetal för väderdata (utom soltid) används de officiella medelvärdena 1961–90.

För statistiska test av trender har Spearmans rangkorrelationstest använts. Detta test visar kontinuiteten hos en trend men tar ingen hänsyn till den kvantitativa förändringen. Hög signifikans betyder alltså inte nödvändigtvis att arten ökat eller minskat mycket kraftigt, utan att det skett mycket kontinuerligt.

FYREN 21 MARS – 10 JUNI

Väder

Mars, ”den kalla vårmånaden”, blev i år mera njutbar med en medeltemperatur på +5,1 grader (3,5 grader över medel). Solen sken 153 timmar (medel 2003–13: 139 timmar) och regnmätaren samlade 19 mm regn (medel 32 mm). Mars är jämte februari den genomsnittligt torraste månaden vid Falsterbo.

Vindarna var övervägande från ost- och sydsektorerna under månadens inledning, därefter följde åtta dagar med västvindar men under de sista dagarna återkom ostvindarna. Fördelningen av vindriktningar avvek inte nämnvärt från medelvärdena. Frånsett en blåsig period i mitten av månaden (20 m/s morgonen den 15:e) var det mest svaga eller måttliga vindar (10 morgnar med högst 4 m/s) och som helhet blev månadens medelvindstyrka 5,7 m/s, alltså en bit under normala 7,0 m/s.

I april fortsatte den tidiga våren och lövsprickningen inträffade i samband med varmt väder den 20:e (+19, månadens högsta) och dagarna därefter, vilket innebar att definitionen på sommar (5 dygn i sträck med medeltemperatur över 10 grader) uppfylldes. Månadens totala medeltemperatur blev precis som i mars mer än tre grader över medel. Såväl nederbörd (34 mm) som solskenstid (206 timmar) var ytterst nära respektive normalvärden (35 mm respektive 207 timmar).

April inleddes med ostvindar, som efter en knapp vecka avlöstes av sydvästvindar. Från den 20:e och framåt dominerande åter vindar från ost och sydost. Under hälften av månadens dagar låg vindriktningen mellan nordost och sydost (normalt 11 dagar). Liksom i mars låg medelvinden (5,6 m/s) under långtidsmedelvärdet (6,2 m/s). Fyra dagar blåste det 10 m/s eller mer och sju dagar blåste det 4 m/s eller mindre.

Bymoln, Cumulonimbus, norr om Falsterbo fyr 14 maj 2014. Foto: Sophie Ehnborn.

Maj började med kyligt väder som höll i sig fram till mitten av månaden, då en stabilisering ägde rum och temperaturen steg. Denna väder-typ höll i sig ända tills de sista dagarna, då en kallfront drog in och vädret åter blev kyligare och ostadigare. Medeltemperaturen (+12,1) blev dock 2 grader högre än medelvärdet, medan nederbörden (34 mm) var nära den normala (38 mm). Den högsta temperaturen (+20,6) uppmättes 26 maj och den lägsta (+5,9) uppmättes tre dagar senare. Solen sken under 276 timmar, vilket är 36 timmar över medelvärdet.

Majvindarna blåste också mest från riktningar mellan nordost och sydost (13 dagar, vilket är lika med normalvärdet) särskilt under början och slutet av månaden. En dag noterades 11 m/s, annars var det ensiffriga vindstyrkor. Tio dagar var det högst 4 m/s. Medel för maj blev nära normalvärdet (5,7 respektive 5,9 m/s).

Under de tio dagar i juni som ingår i ringmärkningssäsongen blåste det från växlande

riktningar och under hälften av dagarna var det 4 m/s eller lägre.

Resultat

Vårens standardiserade ringmärkning gav en totalsumma på 3 615 fåglar av 56 arter, vilket är strax under långtidsmedelvärdet (3 809). Det betyder 18:e plats i den 35-åriga serien och femte plats under 2000-talet. De talrikaste arterna blev rödhake 1 045 (mv. 1 073), lövsångare 1 000 (mv. 1 204) och gransångare 220 (mv. 64). Ytterligare fyra arter nådde tresiffriga antal: järnsparv, rödstjärt, ärtsångare och kungsfågel. Hälften av arterna (28 st.) hade ensiffriga säsongssummor och bland dessa fanns elva arter, av vilka endast en fågel ringmärktes (se Appendix).

Tabell 1A visar siffror för en rad arter med säsongssummor högt över eller långt under medelvärdena. Av de medelvärdesmässigt 30 vanligaste arterna ligger 13 st. över medelvärdena, tre ligger alldeles intill och 14 st. ligger

TABELL 1A

Några anmärkningsvärt höga eller låga säsongssummor för vårsäsongen 2014 (Fyren 21 mars–10 juni). Index = procent av referensvärdet (medelvärdet 1980–2009). Urvalet är gjort bland de vanligare arterna, där skillnaden mot medelvärdet är minst ± 30 %. Se Appendix.

Some species showing remarkably high or low seasonal totals in spring 2014 (Lighthouse Garden 21 March–10 June). Index = percentage of the reference number (average 1980–2009). Only more common species where the difference to the reference number was at least ± 30 % were selected. See Appendix.

Höga säsongssummor / High seasonal totals	2014	1980–2009	Index
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	136	100	136
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	32	12	267
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	79	32	247
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	85	64	133
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	86	55	156
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	220	64	344
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	33	19	174
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	23	16	144
Hämpling <i>Carduelis cannabina</i>	27	16	169
Låga säsongssummor / Low seasonal totals			
Koltrast <i>Turdus merula</i>	14	58	24
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	112	192	58
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	17	37	46
Talgoxe <i>Parus major</i>	23	35	66
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	8	18	44
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	52	105	50

TABELL 1B

Dags- och säsongssummor vid Fyren vårsäsongen 2014 (21 mars–10 juni), som är bland de fem högsta för respektive art.

Daily and seasonal totals ranking within all-time top-5 at the Lighthouse during spring 2014 (21 March–10 June).

Art / Species	Dagssummor <i>Daily totals</i>		Säsongssummor <i>Seasonal totals</i>	
	n	Rank	n	Rank
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	17	5	-	-
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	13	1	32	1
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	-	-	79	3
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	-	-	220	1
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	-	-	7	5
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	16	5	-	-

under. Allra högst bland arter som övervintrar i Europa (inkl. Medelhavsområdet) hittar vi bl.a. gransångare, blåmes och hämpling. Fåtaligast i förhållande till sina medelvärden var bl.a. järnsparv, koltrast, kungsfågel och bofink.

Bland tropikflyttarna noterades, precis som 2013, höga antal för bl.a. kärrsångare, härmsångare, svarthätta och grå flugsnappare, medan lövsångare och svartvit flugsnappare åter låg under medelvärdena (Tabell 1A).

De två talrikaste arterna (rödhake och lövsångare), som brukar utgöra ungefär två tredjedelar av totalsumman, utgjorde en något lägre andel (57 %) våren 2014. Siffran för rödhake är nära medelvärdet men för lövsångare alltså en bit under. De (relativt sett) talrikaste arterna uppnådde i några fall också rekordhög dags- och

säsongssummor, vilka sammanfattas i Tabell 1B.

Under säsongens 82 dagar förekom åtta dagar med tresiffriga dagssummor (Figur 1). Två av dem låg över 300 och inföll båda tidigt på säsongen. Sista dagen i mars ringmärktes 309 fåglar av 13 arter, varav 265 rödhakar och 15 gransångare. Tre dagar senare, 3 april, blev det 317 fåglar av 13 arter, varav 227 rödhakar, 43 kungsfåglar och 17 gärdsmygar. De övriga dagarna med tresiffriga dagssummor inföll 12, 29 och 30 april samt 7, 16 och 18 maj.

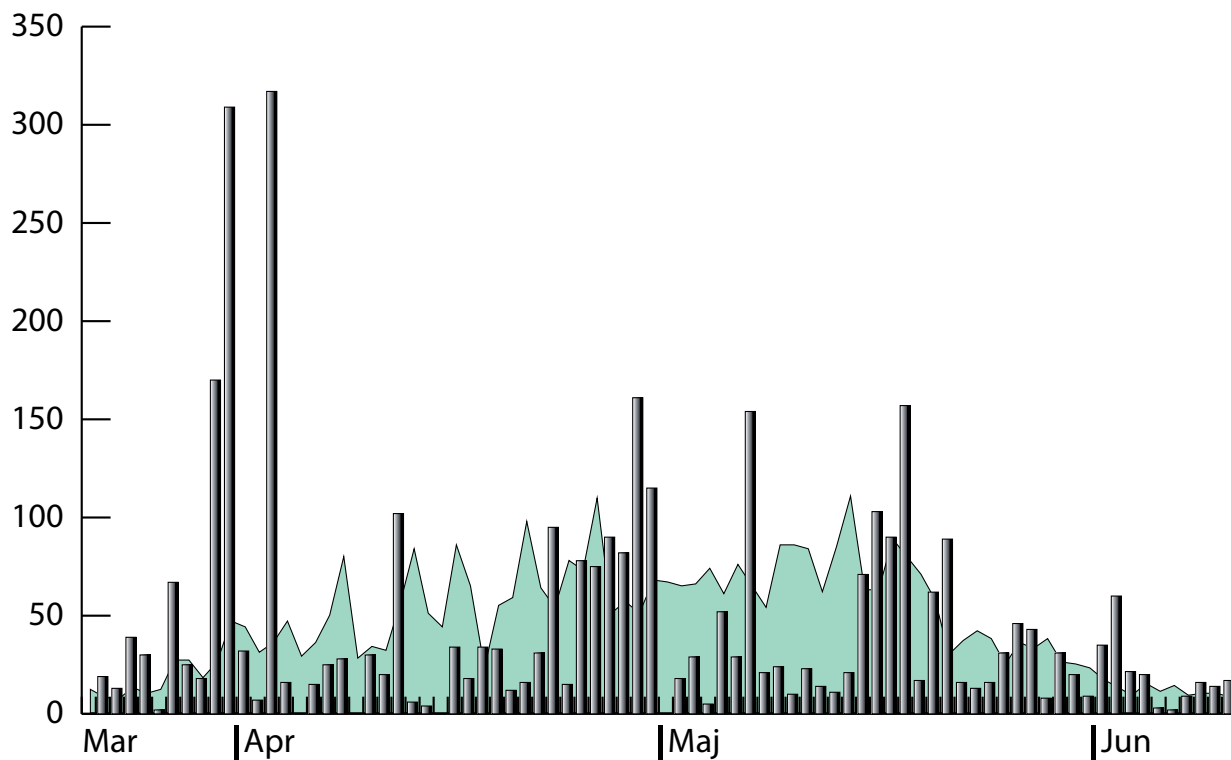
Ovanligare ringmärkningsarter under säsongen, antalet märkta inom samma säsong 1980–2013 och totalt under alla år, visas i Tabell 1C. Det var mest de så gott som årligen förekommande ”subrariterna”. Blåhaken, som märktes 30 april, är den tidigaste någonsin (visserligen

TABELL 1C

Ovanligare ringmärkningsarter vid Fyren våren 2014 (21 mars–10 juni), antalet märkta inom samma säsong 1980–2014 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2014.

Rarely ringed species at the Lighthouse in spring 2014 (21 March–10 June). Additionally, number ringed within the same season 1980–2014 and total number ringed at Falsterbo 1947–2014 are shown.

Art / Species	n	Datum / Date	n 1980–2014	n 1947–2014
Nattskär <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	23 maj	4	10
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	1 maj	18	40
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	2	30 apr, 18 maj	81	193
Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i>	2	26, 27 maj	13	20
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	7	22 (2), 25, 27, 30, 31 mar, 30 apr	141	249
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	4	16, 17, 23, 26 maj	91	445
Rosenfink <i>Carpodacus erythrurus</i>	6	17, 22 (2), 25, 28 maj, 10 jun	70	123

Figur 1. Dagssummor (staplar) vid Fyren under våren 2014 (21 mars–10 juni) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at the Lighthouse Garden during spring 2014 (21 March–10 June) compared to average daily totals 1980–2009.*

bara med en dag men genomsnittligt median-datum är 16 maj).

Till skillnad mot 2013, då allting var försenat, upplevdes våren 2014 som tidig. Detta stärks också av den fenologiska översikten (Tabell 2). Samtliga europaflyttare anlände tidigare än normalt och för några av dem inföll mediandatum mer än tio dagar tidigare. Både gärdsmyg och rödhake noterades för sina tidigaste median-datum i hela serien (3 april) och gransångaren tangerade sitt tidigaste (13 april). För tropikflyttarna är bilden mera oklar men en tendens till tidigare ankomst finns även här, bl.a. för ärt-sångare som också tangerade sitt tidigaste datum (3 maj).

Kommentar

Att den tidiga våren kan ha påverkat resultaten ovan är ingen djärv gissning. Fenologiöversikten (Tabell 2) innehåller förutom median-datum även den tidsperiod (P90), under vilken 90 % av fåglarna ringmärkts, dvs. man tar bort

de fem första och fem sista procenten. Bland europaflyttarna är denna period kortare, hos tidigt ankommande arter som t.ex. gärdsmyg, vilket är i linje med att insträcket började före ordinarie säsongsstart. Vi kan också se det i resultaten från "försäsongsmärkningen" (se sid. 67). Koltrast och bofink tillhör förvisso också de tidigt ankommande arterna men har en nästan orimligt lång P90. Detta beror på att man under hela säsongen har ett visst inslag av lokala (?) fåglar, såväl häckande som icke-häckande, i fångsten. Hos tropikflyttarna varierar P90 mindre och för sex av de tio arterna är den något kortare än respektive medelvärde. Även medelvärdena har något mindre spridning hos tropikflyttarna (av förklarliga skäl). Det är bara svarhättan som har en riktigt lång period, vilket hänger samman med att den är både tropik- och europaflyttare.

Svarhättans ankomst om våren är utdragen.

Foto: P-G Bentz/Sturnus.se.

TABELL 2

Ankomst (mediandatum MD) för åtta arter av europaflyttare och tio arter tropikflyttare vid Falsterbo våren 2014, jämförda med 30-årsmedelvärden 1980–2009. Under "P90" anges antalet dagar under vilket 90 % av respektive art ringmärkts, även detta jämfört med medelvärdet 1980–2009 (MvP90).

Arrival dates (median date, MD) in eight species of short/medium-distance migrants and ten species of long-distance migrants during spring 2014, compared to 30-year averages 1980–2009. The "P90" column shows the number of days during which 90 % of the birds were ringed in comparison with the average number 1980–2009 (MvP90).

Art/ Species	MD 2014	MD 1980–2009	DIF	P90	Mv90
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	3 apr	16 apr	–13	26	43
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	12 apr	16 apr	–4	48	52
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	3 apr	19 apr	–16	34	37
Koltrast <i>Turdus merula</i>	10 apr	14 apr	–4	64	69
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	11 apr	19 apr	–8	46	45
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	13 apr	24 apr	–11	58	54
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	31 mar	07 apr	–7	8	30
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	8 apr	14 apr	–6	77	64
Rödstjart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16 maj	14 maj	+2	38	33
Kärsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	2 jun	31 maj	+2	19	20
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	26 maj	30 maj	–4	17	23
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	3 maj	13 maj	–10	33	37
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	21 maj	20 maj	+1	29	30
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	20 maj	27 maj	–7	23	27
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	2 maj	11 maj	–9	52	43
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	7 maj	11 maj	–4	35	33
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	18 maj	21 maj	–3	14	26
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	17 maj	11 maj	+6	25	33

Det finns alltså en del "brus" i fenologilistorna. Tidig start på säsongen innebär t.ex. att man får med en del övervintrande fåglar och därtill kommer sedan det redan omtalade inslaget av lokala fåglar. Mediandatum under vårsäsongerna styrs också kraftigt av de relativt få dagarna med höga dagssummor och det försvårar möjligheten att se klara tendenser.

För att exemplifiera detta valde vi ut de fyra arterna med extra tidiga ankomstdatum våren 2014; gärdsmyg, rödhake, ärtsångare och gransångare. Alla fyra visar en långsiktig tendens till tidigare ankomst (Figur 2) men den är inte signifikant för gärdsmyg och rödhake. Både ärtsångare och gransångare visar däremot signifikanta bevis för att de kommer genomsnittligt tidigare nuförtiden – men inte varför.

Det finns flera undersökningar som visar att klimatförändringarna är en orsak (se t.ex. Both

m.fl. 2006, Hellström m.fl. 2015, Hüppop & Hüppop 2005, Jonzén m.fl. 2006) och beträffande ärtsångaren kan vi inte direkt finna något annat bättre skäl. För gransångaren däremot tror vi att det mest avgörande skälet till den starka signifikansen är invandringen av den kontinentala rasen av gransångare under de senaste decennierna. Sen kan man förstås hävda att denna invandring också är en följd av klimatförändringarna och det må så vara.

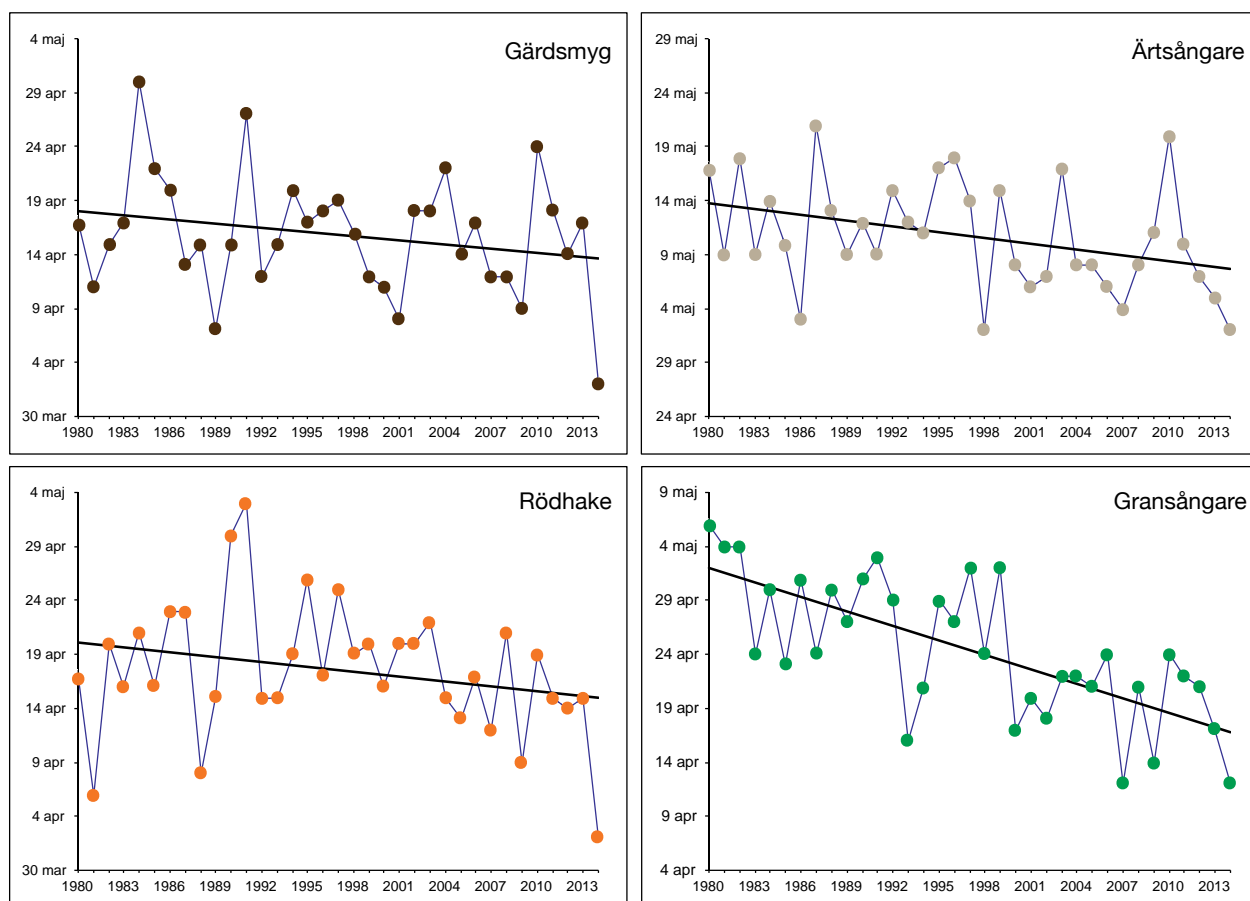
HÖSTEN

Väder

Meteorologiskt sett var det sommar hela perioden. Hösten kom först efter 10 november, då dygnsmedeltemperaturen var under +10 grader fem dygn i sträck. År 2014 blev därmed ett av de varmaste åren någonsin!

Falsterbo blev både varmest och torrast i Skå-

Figur 2. Ankomsttid (mediandatum) för gärdsmyg, rödhake, ärtsångare och gransångare baserat på antal ringmärkta under vårsäsongerna 1980–2014. R_s = Spearmans Rangkorrelation. Signifikansnivåer: ***= $p < 0.001$, **= $p < 0.01$, *= $p < 0.05$.

Arrival date (median date) in spring for Winter Wren, European Robin, Lesser Whitethroat and Common Chiffchaff based on ringing totals 1980–2014. R_s = Spearman's Rank Correlation. Significance levels: ***= $p < 0.001$, **= $p < 0.01$, *= $p < 0.05$.

ne i juni. Medeltemperaturen blev +16,0 grader (1,3 grader över medel) och nederbörden blev endast 19 mm (mot normalt 44). Solen sken 281 timmar, vilket är 37 timmar över medel. I övrigt var juni som vanligt en ganska sval månad (ca +15 grader i snitt) med långa perioder av ostadigt väder.

Juli blev, efter en ganska sval första vecka, desto mer sommarlik. Vid Falsterbo blev medeltemperaturen precis över +20 grader (normalt +16,4). Nederbörden fördelades ojämnt över Skåne, eftersom den i huvudsak bestod av lokala skurar. De flesta platser fick dock något mindre mängder än normalt. Solen sken desto mer, vid Falsterbo registrerades 323 timmar, vilket är 83 timmar över medelvärdet. Under de elva dagar-

na då ringmärkning pågick var vindarna oftast svaga och kom från ost eller nordost.

Augusti inleddes med fortsatt högsommarväder. Luften blev dock allt instabilare och under natten mellan 3 och 4 augusti passerade kraftiga åskväder över Falsterbo och Skåne. Totalt i Sverige registrerades 47 901 blixurladdningar under söndagen (3 aug), vilket är det högsta antal som någonsin registrerats.

Nedbrytningen av sommarhögtrycket fick extra kraft då den tropiska stormen Bertha drog över Atlanten och förstärkte lågtrycksbanorna in över Skandinavien. Sista hälften av augusti bjöd därför mest på ostadigt väder med mycket blåst och regnskurar. Månaden avslutades med skyfallsliknande regn, som vid Falsterbo gav 65 mm

på ett dygn. I Höllviken och Malmö var det värre med 85 respektive 107 mm. Trots den ostadiga avslutningen blev medeltemperaturen 1,4 grader över normal. Nederbörden blev förstås mycket över normal med 133 mm mot 58. Solen sken 249 timmar vilket är 45 över medelvärdet.

Vindarna var under de första tio dagarna fortsatt svaga eller måttliga mellan nord och ost. Därefter följde en nästan två veckor lång period med friska västvindar (9 dagar med ≥ 10 m/s). Medelvindstyrkan för augusti blev 7,3 m/s mot normalt 6,0 (en ganska stor skillnad) och augusti blev den enda månaden under hösten med högre medelvindstyrka än normalt. Vindriktningar mellan sydväst och nordväst förekom under 23 dagar mot normalt 17.

September kan sammanfattas som varm, torr och solig. Falsterbo var dock ett undantag beträffande nederbörd, då det uppmättes 53 mm mot normala 46. Annars var det både varmt (+1,6 grader över medeltemperaturen) och soligt (197 timmar mot normalt 170). Vindförhållandena var styrkemässigt blandade. Tolv dagar med ≤ 4 m/s och åtta med ≥ 10 m/s förekom. Blåsigtast var det i slutet av månaden. Vindar mellan nordost och sydost dominerade och förekom under 18 dagar mot normalt åtta, men månaden avslutades med västvindar.

I oktober fortsatte sommaren, som, eftersom den inleddes redan i april, blev den längsta sedan någon gång på 1800-talet. Medeltemperaturen vid Falsterbo i oktober blev +12,9 grader, 2,9 grader över det normala. Det var emellertid ofta molnigt och nederbörden (92 mm) blev dubbelt så hög som genomsnittet. Därmed blev det också solfattigt och 79 soltimmar är med råde den solfattigaste oktobermånaden i mätningarna vid Falsterbo (start 2003). De många lågtryckspassagera medförde att blåsiga dagar och dagar med svag vind blandades väl. Sju dagar med ≤ 4 m/s och nio dagar med ≥ 10 m/s förekom. Vindriktningarna låg mest mellan sydost och ost under månadens början (12 av 19 dagar) men vred mot slutet över till mellan syd och väst (7 av 11 dagar).

Den ostadiga, milda vädertypen med sydvästvindar fortsatte in i november. Efter den 10:e blev det åter ett ostvindsläge och ganska blåsigt.

FYREN 21 JULI – 10 NOVEMBER

Resultat

Säsongssumman slutade på 25 381 fåglar av 71 arter + 1 hybrid, en summa som ligger mycket högt över långtidsmedelvärdet (14 424). Det placerar hösten 2013 på andra plats i serien, efter rekordåret 2012. Talrikaste art utan konkurrens var kungsfågel med 11 433 märkta (högsta någonsin, mv. 2 418). Ytterligare tre arter nådde fyrsiffriga summor: gärdsmyg 1 631 (mv. 663), rödhake 4 148 (mv. 2 435) och blåmes 3 322 (mv. 3 987). Gransångaren var ytterst nära fyrsiffrigt med 973 märkta och därutöver fanns tio arter till med tresiffriga säsongssummor. Hälften av arterna (35 st.) hade bara ensiffriga säsongssummor och bland dessa fanns 14 arter, av vilka endast en fågel ringmärktes (se Appendix).

Förutom kungsfågel var många andra arter också ovanligt talrika, sett i förhållande till sina medelvärden (Tabell 3A & 3B). Gärdsmyg och rödhake har redan nämnts och de uppnådde den näst högsta respektive den högsta säsongssumman i serien. Andra arter med nya säsongsrekord var t.ex. gransångare, brandkronad kungsfågel, stjärtmes och trädkryp (Tabell 3B). Alla är kort-/medeldistansflyttare och både stjärtmes och trädkryp är väl snarast att betrakta som invasionsarter.

Ovanligt fåtaliga i förhållande till sina medelvärden var bl.a. trädpiplärka 65 (9:e lägsta), lövsångare 425 (3:e lägsta), svartvit flugsnappare 36 (3:e lägsta) och grönsiska 33 (näst lägsta). Grönsiskan är lite av en invasionsart och antalet märkta varierar starkt från år till år, i fjol var grönsiskan en av de vanligaste ringmärkta arterna. De övriga tre är långflyttare med fortsatt låga siffror. Notera att det märktes mer än dubbelt så många gransångare som lövsångare!

Mesarna då? Jodå, blåmes blev säsongens tredje talrikaste art med 3 322 märkta men det är strax under medelvärdet (3 987).

TABELL 3A

Anmärkningsvärt höga eller låga säsongssummor för höstsäsongen 2014 (Fyren 21 juli–10 nov). Index = procent av referensvärdet (medelvärde 1980–2009). Urvalet är gjort bland de vanligare arterna, där skillnaden mot medelvärdet är minst $\pm 30\%$. Se Appendix för alla arter.

Some species showing remarkably high or low seasonal totals at the Lighthouse during autumn 2014 (21 July–10 November). Index = percentage of the reference number (average 1980–2009). Only more common species where the difference to the reference number was at least $\pm 30\%$ were selected. See Appendix for all species.

Höga säsongssummor / High seasonal totals	2014	1980–2009	Index
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	1 631	663	246
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	379	237	160
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	4 148	2 435	170
Koltrast <i>Turdus merula</i>	97	47	206
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	364	251	145
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	65	40	163
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	211	110	192
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	973	154	632
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	11 433	2 418	473
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	345	33	1 045
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	208	26	800
Låga säsongssummor / Low seasonal totals			
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	65	125	52
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	425	1 111	38
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	36	112	32
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	23	50	46
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	62	91	68
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	33	590	6
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	14	60	23
Gulsparr <i>Emberiza citrinella</i>	7	42	17

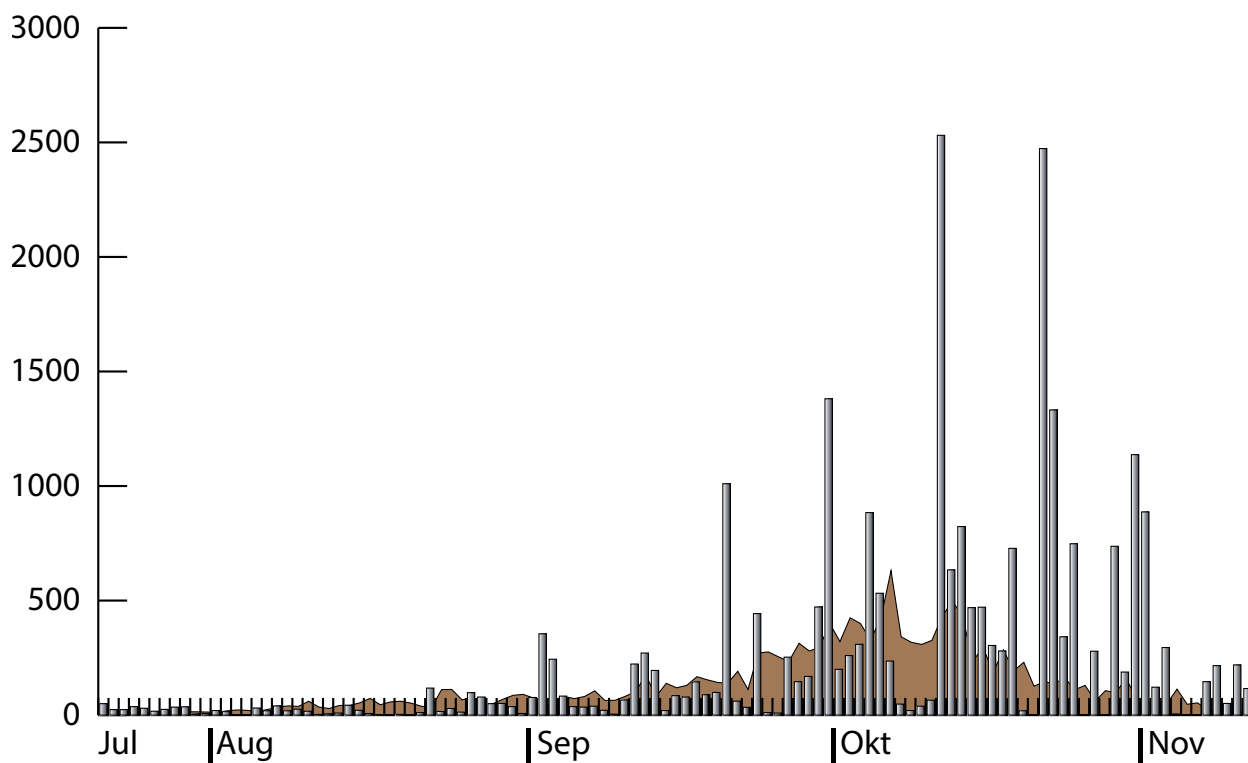
TABELL 3B

Dags- och säsongssummor vid Fyren höstsäsongen 2014 (21 juli–10 nov), som är bland de fem högsta för respektive art.

Daily and seasonal totals ranking within all-time top-5 at the Lighthouse during autumn 2014 (21 July–10 November).

Art / Species	Dagssummor Daily totals		Säsongssummor Seasonal totals	
	n	Rank	n	Rank
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	-	-	1 631	2
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	-	-	379	4
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	-	-	4 148	1
Koltrast <i>Turdus merula</i>	-	-	97	5
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	-	-	211	4
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	114	1	973	1
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	2 027, 1 853	3, 4	11 433	1
Brandkronad kungsf. <i>R. ignicapilla</i>	4	1	18	1
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	4	2	14	1
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	163	1	345	1
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	37	1	208	1

Figur 3. Dagssummor (staplar) vid Fyren under hösten 2014 (21 juli–10 nov) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at the Lighthouse Garden during autumn 2014 (21 July–10 Nov) compared to average daily totals 1980–2009.*

Fördelningen av dagssummor visas i Figur 3. Säsongen inleddes som synes med ytterst blygsamma dagssummor och inte förrän 22 augusti uppnåddes ett tresiffrigt antal. Det förblev i princip den enda under den tid då huvuddelen av fåglarna utgörs av tropikflyttare. Alla tre- eller

fysiffriga dagssummor efter 31 augusti dominerades av europaflyttare och invasionsarter.

Den högsta dagssumman uppnåddes 11 oktober med 2 531 ex (kungsfågel 1 853, blåmes 210, gärdsmyg 145 och gransångare 114, totalt 22 arter). Det är den femte högsta i serien. Tio da-

TABELL 3C

Ovanliga ringmärkningsarter vid Fyren hösten 2014 (21 juli–10 nov), antalet märkta inom samma säsong 1980–2014 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2014.

Rarely ringed species at the Lighthouse in autumn 2014 (21 July–10 November). Additionally, number ringed within the same season 1980–2014 and total number ringed at Falsterbo 1947–2014 are shown.

Art / Species	n	Datum / Date	n 1980–2014	n 1947–2014
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	3	11, 14, 18 okt	12	44
Dubbeltrast <i>Turdus viscivorus</i>	1	30 sep	18	44
Kungsfågelsångare <i>Phylloscopus proregulus</i>	2	13, 16 okt	21	23
Taigasångare <i>Phylloscopus inornatus</i>	1	21 okt	24	35
Videsångare <i>Phylloscopus schwarzi</i>	1	4 okt	3	3
Kungsfågel x brandkronad kungsfågel	1	21 okt	2	2
<i>Regulus regulus</i> x <i>Regulus ignicapilla</i>				
Varfågel <i>Lanius excubitor</i>	1	30 okt	49	130
Nötkråka <i>Nucifraga caryocatactes</i> *	3	24 aug	110	177

*ssp. *macrohynchos* (smalnäbbad)

En av årets 25 brandkronade kungsfåglar (1k hane). Fyren 29 september 2014. Foto: Björn Malmhagen.

gar senare, 21 oktober, ringmärktes 2 473 fåglar (kungsfågel 2 027, rödhake 107, totalt 28 arter). Därutöver förekom ytterligare fyra dagar med fysisiffrika dagssummor: 20 september (1 010 ex), 30 september (1 381 ex), 22 oktober (1 332 ex) och 30 oktober (1 137 ex). De två dagarna i september dominerades av rödhake och de två i oktober av kungsfågel. Fr.o.m. 20 september till säsongens slut (52 dagar) var alla dagssummor tresiffrika utom 16 och av dem var ringmärkningen inställd pga. dåligt väder under fem dagar.

Ovanliga eller sällsynta arter som ringmärktes, antalet märkta inom samma säsong 1980–2014 och totalt under alla år, visas i Tabell 3C. Höstens främsta raritet var en videsångare (4 oktober). Det var stationens tredje märkta videsångare, de tidigare är från 7 oktober 1988 respektive 9 oktober 1999. En hybrid mellan kungsfågel och brandkronad dito ringmärktes 21 oktober, nästan på dagen två år efter den första.

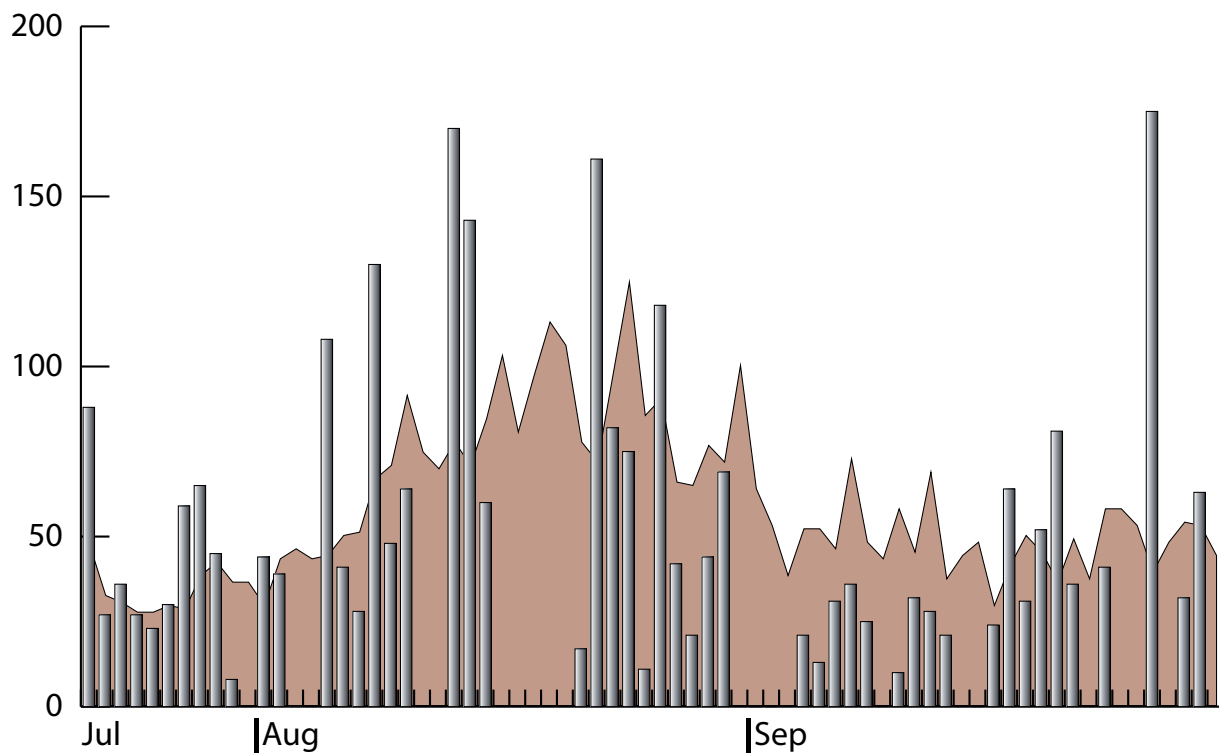
FLOMMEN 21 JULI – 30 SEPTEMBER

Resultat

Ringmärkningen i Flommens vassar gav i år en slutsumma på 2 739 fåglar av 44 arter, vilket är ungefär 64 % av en normal säsongssumma (4 258). Talrikaste art var som vanligt rörsångare 1 121 (mv. 1 940), följd av sävsångare 323 (mv. 588), blåmes 192 (mv. 212) och lövsångare 187 (mv. 628). Endast tre arter till (kärrsångare, gransångare och sävsparv) uppnådde tresiffrika säsongssummor. Drygt hälften av arterna ringmärktes i ensiffrika antal och för åtta av dem var denna siffra en etta.

Sett i förhållande till medelvärdena var bl.a. kärr- och (i synnerhet) gransångare talrikare än normalt medan flera av "målarterna" vid Flommen, som t.ex. ladusvala, buskskvätta, säv-, rör- och lövsångare, låg långt under (Tabell 4A).

Fördelningen av dagssummor visas i Figur 4. Säsongen började med relativt skapliga dags-

Figur 4. Dagssummor (staplar) vid Flommen under hösten 2014 (21 juli–30 sept) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at Flommen during autumn 2014 (21 July–30 Sept) compared to average daily totals 1980–2009.*

TABELL 4A

Anmärkningsvärt höga eller låga säsongssummor vid Flommen hösten 2014 (21 juli–30 sept). Index = procent av referensvärdet (medelvärde 1980–2009). Urvalet är gjort bland de vanligare arterna, där skillnaden mot medelvärde är minst $\pm 25\%$. Se även Appendix.

Some species showing remarkably high or low seasonal totals at Flommen in autumn 2014 (Flommen 21 July–30 September). Index = percentage of the reference number (average 1980–2009). Only more common species where the difference to the reference number was at least $\pm 25\%$ were selected. See also Appendix.

Höga säsongssummor / High seasonal totals	2014	1980–2009	Index
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	38	25	152
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	61	48	127
Kärsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	118	92	128
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	43	54	126
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	114	14	814
Låga säsongssummor / Low seasonal totals			
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	89	140	64
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	22	51	43
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	323	588	55
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1 121	1 940	58
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	187	628	30
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	141	212	67

* Flyttningstiden täcks inte av ringmärkningssäsongen vid Flommen / *Migration period not covered by ringing season at Flommen.*

En taigasångare (1k) ringmärktes vid Flommen 19 september 2014. Foto: Björn Malmhagen.

TABELL 4B

Dags- och säsongssummor vid Flommen höstsäsongen 2014 (21 juli–30 sept) som är bland de fem högsta för respektive art.

Daily and seasonal totals ranking within all-time top-5 at Flommen in autumn 2014 (Flommen 21-July-30 September).

Art / Species	Dagssummor		Säsongssummor	
	Daily totals		Seasonal totals	
	n	Rank	n	Rank
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	25	1	114	1

* Flyttningstiden täcks inte av ringmärkningssäsongen vid Flommen / Migration period not covered by ringing season at Flommen.

TABELL 4C

Ovanliga ringmärkningsarter vid Flommen hösten 2014 (21 juli–30 sept), antalet märkta inom samma säsong 1980–2014 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2014.

Rarely ringed species at Flommen in autumn 2014 (21 July–30 September). Additionally, number ringed within the same season 1980–2014 and total number ringed at Falsterbo 1947–2014 are shown.

Art / Species	n	Datum / Date	n 1980–2014	n 1947–2014
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	1	20 sept	49	193
Taigasångare <i>Phylloscopus inornatus</i>	2	19, 28 sept	3	35

summor och fram t.o.m. 15 augusti märktes nästan 1 300 fåglar. Därefter följde en knapp vecka med blåsigt och ostadigt väder, vilket bl.a. innebar att verksamheten ställdes in under flera dagar. Sista augustiveckan märktes ytterligare 600 fåglar. Därefter förblev dagssummorna minst sagt mediokra under hela september och endast en enda dag med tresiffrigt förekom på hela månaden. Det blev tillika säsongens högsta dagssumma: 175 ex 26 september (blåmes 123, gransångare 12, totalt 12 arter). Ytterligare sex dagar med tresiffriga summor förekom. Dags- och säsongerekord var det knappast tal om mer än för gransångare (Tabell 4B).

Ovanliga eller sällsynta arter som ringmärktes var också färre än vanligt. Den mest sällsynta arten var taigasångare (2 ex, 19 och 28 september, Tabell 4C).

KOMMENTARER

Antalet ringmärkta fåglar under en enskild höst-säsong styrs av faktorer som häckningsresultat, födotillgång och väder under flyttningstiden, faktorer som därför återkommande diskuteras i rapporter som denna.

Sälunda kan man på goda grunder anta att massuppträdandet av t.ex. rödhake, kungsfågel och stjärtmes hösten 2014 kan sättas i samband med de långa perioderna med ostvindar (se sid. 58). Förutom de fennoskandiska fåglarna fick vi sannolikt ett stort tillskott av fåglar med östligare ursprung, vilka normalt skulle ha flyttat längs andra sidan av Östersjön. Kontroller av redan ringmärkta fåglar inskränkte sig visserligen till en blåmes märkt i Estland, en annan blåmes märkt i Litauen och två talgoxar märkta i Polen men det styrker ju likväl antagandet ovan (se även ”Återfynd och kontroller” nedan). Det gör också de relativt sena mediandatum som noteras för rödhake (30 sept, mv. 1980-2009: 25 sept), kungsfågel (21 okt, mv. 14 okt), stjärtmes (30 okt, mv. 17 okt) och talgoxe (21 okt, mv. 11 okt). Eventuellt kan man också hänföra det faktum att alla stjärtmesarna var av nominatrasen som ett tecken på östligt tillskott.

Andra bidragande orsaker är t.ex. hög överlevnad hos kortflyttare pga. en mild vinter och tidig häckningsstart med bra födotillgång, eftersom sommaren började tidigt. Kungsfågeln kan föröka sig kraftigt under bra förhållanden och ha ett tvåsiffrigt antal ungar i åtminstone första kullen. Sen blev det för andra året i rad god frösättning hos diverse träd bl.a. bok, vilket måhända förklarar det låga antalet grönsiskor och det måttliga antalet mesar.

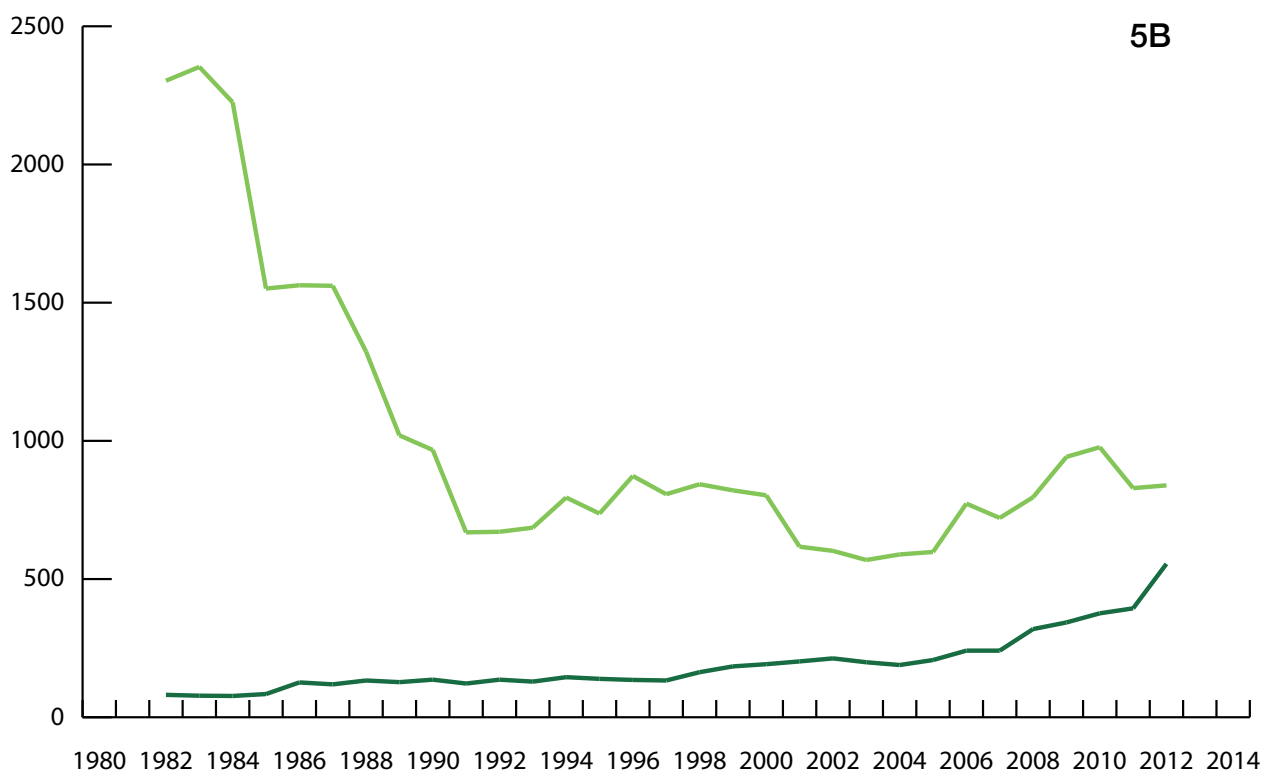
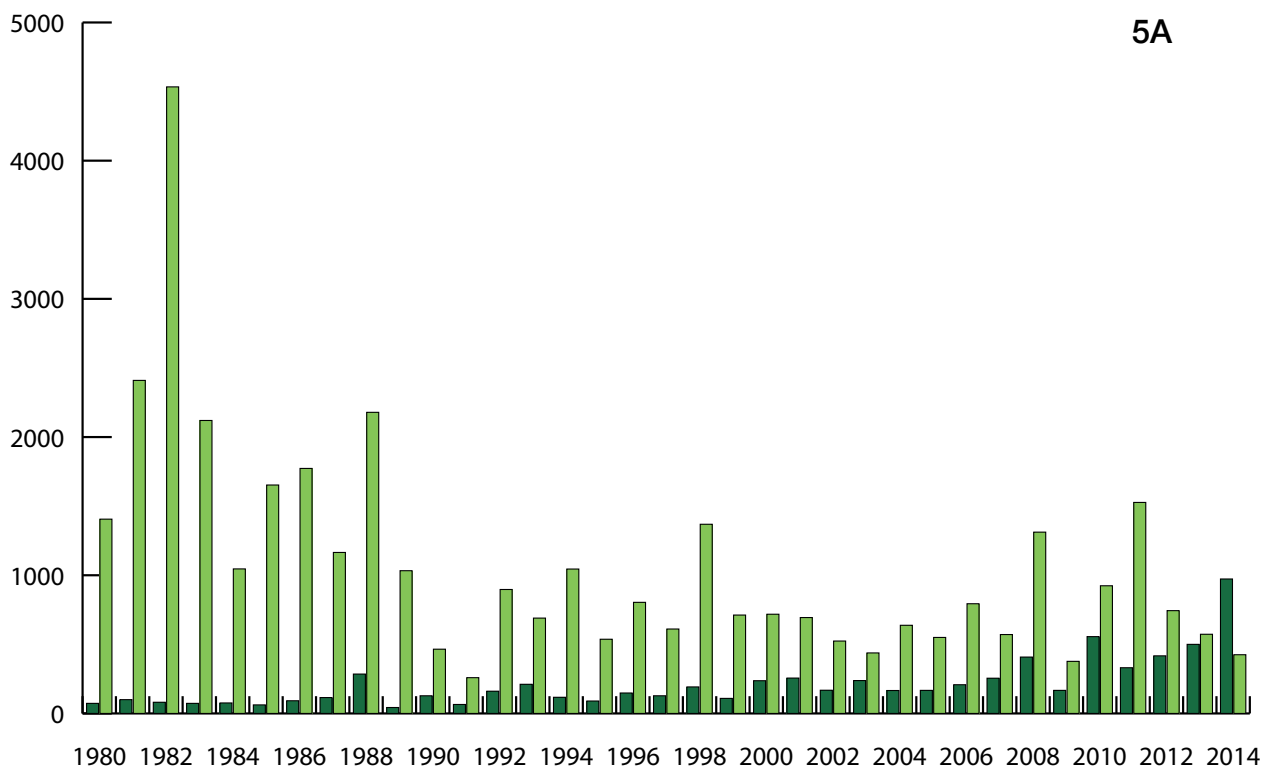
1. Gransångare

Möjligheten att vi för första gången någonsin skulle komma att ringmärka fler gransångare än lövsångare denna höst var ett faktum redan vid månadsskiftet september-oktober. Därefter blev det ytterligare drygt 350 gransångare (och ingen löv-). Vid säsongens slut var summan för gransångare (973) drygt dubbelt så hög som antalet lövsångare (425). Figur 5A visar säsongssummorna 1980–2014 och det skall framhållas att antalet lövsångare 2014 är det tredje lägsta i serien medan antalet gransångare är det allra högsta. Vi vill alltså absolut inte påstå att gransångaren nu är vanligare än lövsångaren, vilket framgår av Figur 5B som visar utvecklingen i form av rullande femårsmedelvärden. Lövsångare anses ju allmänt som Sveriges vanligaste fågelart, om än inte lika vanlig som för 30–40 år sedan. Men avståndet krymper: På 1980-talet gick det 15 ringmärkta lövsångare på varje ringmärkt gransångare, på 1990-talet åtta, på 2000-talet fyra och hittills under 2010-talet endast två!

2. *Acrocephalus*

Fyra arter sångare av släktet *Acrocephalus* ringmärks regelbundet vid Flommen. De två senaste åren har det dock bara varit tre arter, eftersom ingen trastsångare har märkts. Trastsångaren har annars, med undantag för 2003, varit årsviss sedan 1992 men alltid fåtalig. Den högsta säsongssumman är 5 ex (2005).

Sävsångaren är den näst vanligaste arten vid Flommen med ett medeltal på 588 per säsong. I år ringmärktes endast 323 ex. Den tidsmässiga

Figur 5A & 5B. Säsongssummor (A) och glidande femårsmedelvärden (B) för gransångare (mörkgröna staplar resp. mörkgrön kurva) respektive lövsångare (ljusgröna staplar resp. ljusgrön kurva) ringmärkta vid Fyren höstarna 1980–2014.

Annual autumn totals (A) and rolling five-year means (B) of Common Chiffchaff (dark green) and Willow Warbler (light green) ringed at the Lighthouse Garden 1980–2014.

fördelningen visar, att 46 % av fåglarna, alltså nästan hälften, ringmärktes före 11 augusti (genomsnittligt: 24 %) och mediandatum inföll redan 13 augusti (genomsnittligt: 24 aug). Under tre av de senaste fyra åren har mediandatum legat före 16 augusti. Detta kan bero på olika utveckling i olika delar av utbredningsområdet, t.ex. ett överskott på sydligt häckande fåglar i förhållande till nordliga. En annan faktor är, att andelen äldre fåglar har ökat på senare tid och eftersom de flyttar före ungfågarna påverkar de mediandatum åt det tidigare hållet. I år var andelen gamla fåglar 27 % av säsongssumman. Det är tangering av den högsta (från 2007). Sävångaren visar signifikanta samband mellan år och mediandatum (flyttar tidigare), mellan år och andel ungfåglar (minskande andel) samt mellan mediandatum och andel ungfåglar (Tabell 5).

Kärrångaren är ovanligare och referensvärdet är 92 ex per säsong. I år ringmärktes 118 ex, en summa som hamnar alldeles under topp-10. Det är en av de senaste anländande och tidigast bortflyttande av våra flyttfåglar. Höststräcket vid Falsterbo äger huvudsakligen rum under augusti med genomsnittligt mediandatum den 14:e och en genomsnittlig andel av säsongssumman på 37 % före 11 augusti. I år

inföll mediandatum redan 1 augusti, vilket är rekordtidigt för hela serien och 70 % av kärrångarna ringmärktes före 11 augusti. Liksom hos sävångaren flyttar de gamla fåglarna bort tidigare än de unga och såväl antalet (32) som andelen (27 %) gamla fåglar är de högsta i hela serien. Hos kärrångaren blir andelen ungfåglar mindre med tiden men detta har inget signifikant samband med mediandatum (Tabell 5).

Rörsångaren, som är den vanligaste arten av alla vid Flommen med ett referensvärde på 1 940 per säsong, var talrikast även i år, även om endast 1 121 ex ringmärktes. Hos rörsångaren finns bara en svag antydning till tidigare bortflyttning och alls ingen antydning till högre andel gamla fåglar. Det finns inga signifikanta tendenser.

Det finns alltså en gradskillnad mellan de tre arterna. Hur och varför den har uppstått kräver en djupare bearbetning med kraftigare statistiska verktyg och det är sannolikt bättre att använda de faktiska antalen av unga och gamla fåglar i stället för andelar. Skulle det visa sig att ungfågarna kontinuerligt minskar i antal medan de gamla inte gör det, kan man tyda det som ett tecken på försämrad reproduktion. Om det är fallet hos sävångaren men inte hos rörsångaren, finns det kanske förändringar i sävångarens häckningsbiotop som missgynnar arten?

TABELL 5

Korrelationer mellan år och mediandatum (år–md), år och andel ungfåglar (år–% 1k) samt mediandatum och andel ungfåglar (md–% 1k) hos säv-, kärr- och rörsångare ringmärkta vid Flommen 1980–2014. Signifikansnivåer: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$.

Correlations between year and median date (year–md), year and proportion of young birds (year–% 1cy) and median date and young birds (md–% 1cy) in Sedge, Marsh and Reed Warblers ringed at Flommen 1980–2014. Significance levels: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$.

	år-md year-md	år-% 1k year-% 1cy	md-% 1k md-% 1cy
Sävångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	–0,573***	–0,607***	0,795***
Kärrångare <i>Acrocephalus palustris</i>	–0,089	–0,404*	0,374
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	–0,316	–0,034	0,381

ÖVRIG RINGMÄRKNING

I denna kategori ingår bl.a. ringmärkning av arter som ingår i speciella projekt (hussvala, svarthakad buskskvätta), vissa invasionsarter (t.ex. ugglor), arter (främst icke-tättingar) som normalt inte ingår i standardmärkningen samt boungar. Även försöksperioderna med start av vårsäsongen redan 1 mars, liksom förlängningen av höstsäsongen till 20 november ingår.

Ett par svarthakad buskskvätta häckade på näset. Hanen i paret är märkt här som ungfågel 2011 och honan ringmärktes 14 juni. En unge ur förstakullen och tre ur den andra märktes också, alla med både aluminiumring och färgringar.

Under "tjuvstarten" 2014, dvs. perioden 1–20 mars, märktes 129 fåglar av 15 arter, mest talgoxe (40), koltrast (35) och rödhake (15). Det är betydligt fler än under fjolåret (50), givetvis beroende på en betydligt mildare vädertyp. Sista veckan av perioden var det dock väldigt blåsig och ostadigt med flera dagars inställd fångst.

Det är som alltid lite oklart vilka fåglar som är flyttare och vilka som är övervintrande så tidigt på året. Jämfört med fjolåret, då det sannolikt endast var fågelbordsgäster, var det dock en klar skillnad t.ex. för rödhake, koltrast, talgoxe och bofink. Sålunda ringmärktes mer än dubbelt så många koltrastar under "försöksperioden" som under ordinarie säsong. För rödhake var motsvarande siffra 1,4 %.

Under förlängningen av höstsäsongen med tio dagar (11–20 nov) efter ordinarie slut ringmärktes 324 fåglar av 23 arter (274 färre än i fjol). Nästan hälften (181) märktes 11 november, dvs. dagen efter ordinarie säsongsslut. Talrikast under perioden var, inte oväntat, kungsfågel med 125 märkta, vilket är 1,1 % av summan inom standardmärkningen. Av andra nattsträckare som gärdsmyg, rödhake och koltrast ringmärktes 25, 32 respektive 20 ex motsvarande 1,5 %, 0,7 % respektive 21 % av summorna inom standardmärkningen.

Ringmärkning av kattuggleungarna. Linnea Jonsson, Caroline Sjöström, Linnea Henriksson och Mikael Kristersson 30 april. Foto: Sophie Ehnborn.

Totalt ringmärktes 731 flygga fåglar av 47 arter vid sidan av standardprogrammet under 2014.

Märkningen av boungar omfattade i stort sett bara holkhäckande arter som tornfalk, hussvala och stare. Efter lång väntan blev det till slut en tornfalkshäckning i holken på Fyren. Fyra ungar ringmärktes 16 juli, vilket är den senaste kullen vi någonsin har haft. Drygt tre veckor tidigare märktes en kull i Falsterbo kyrka. I Falsterbo

park, inte långt ifrån kyrkan, märktes en ovanligt stor kattugglekull på sex ungar i vår uggleholk.

Hussvalekolonin vid Fyren var i år något mindre, ca 15 par. Tolv kullar med sammanlagt 49 ungar i konstgjorda bon ringmärktes, de övriga paren bodde i egentillverkade bon. Ingen hussvala med ljuslogg återvände, vilket var en oerhört stor besvikelse. Vi sköt därför upp det tredje projektåret för att tänka igenom hur det eventuellt kan återupptas.

TABELL 6

Signifikanta trender visade som korrelation (Spearman's Rangkorrelation) mellan säsongssumma och år för vid Falsterbo höstarna 1980–2014. Signifikansnivåer: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Totalt ingår 48 arter i undersökningen – här visas alltså endast de signifikanta. För samtliga korrelationer hänvisas till www.falsterbofagelstation.se. FLO=data från Flommen, övriga från Fyren.

Significant changes (trends) in ringing totals at Falsterbo autumns 1980–2014 according to Spearman's Rank Correlation. Significance levels: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Only species with significant trends are shown (out of 48 species included). All correlations are available at www.falsterbofagelstation.se. FLO=data from Flommen, all the others from the Lighthouse Garden.

Ökande arter / Increasing species (7)	R_s	Sign
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	+0,483	**
Koltrast <i>Turdus merula</i>	+0,711	***
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	+0,363	*
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	+0,395	*
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	+0,609	**
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	+0,802	***
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	+0,461	**
Minskande arter / Decreasing species (18)		
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FLO	-0,483	**
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	-0,711	**
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	-0,363	*
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	-0,395	***
Sådesärla <i>Motacilla alba</i> FLO	-0,609	**
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	-0,802	*
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	-0,461	*
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FLO	-0,483	*
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-0,711	***
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	-0,363	***
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	-0,395	*
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	-0,609	**
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	-0,802	**
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	-0,461	***
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	-0,483	***
Hämspling <i>Carduelis cannabina</i>	-0,711	**
Gulsparr <i>Emberiza citrinella</i>	-0,363	***
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	-0,395	***

I starholkarna ringmärktes 74 ungar fördelade på 13 kullar. Det betyder 5–6 ungar per kull, vilket är ett av de bästa resultaten i den nu 26 år långa serien.

Totalt märktes 168 boungar av sju arter 2014.

LÅNGSIKTIGA ANTALSFÖRÄNDRINGAR

Att följa variationer i fåglarnas antal är en av fågelstationens huvuduppgifter. Serien med standardiserad ringmärkning omfattar nu 35 år och stora mängder intressant information finns att hämta i dessa data. Man kan utläsa trender både genom att testa kontinuiteten av en förändring och genom att undersöka de kvantitativa skillnaderna. Som förstaval används siffror från höstsäsongen (både vid Fyren och vid Flommen), eftersom stickproven då är störst och arterna flest.

I denna rapport ges endast en enkel översikt av läget. Totalt ingår ett 40-tal arter och samtliga är tättingar. Arter med signifikanta trender visas i Tabell 6. Arter som inte ingår i någon av tabellerna har ingen signifikant trend. En signifikant trend betyder att arterna kontinuerligt ökar eller minskar på ett sätt som inte beror på slumpen.

I ett så långt tidsperspektiv som 35 år blir förändringarna i trenderna små gentemot året innan. Den som har läst tidigare årsrapporter, känner väl igen arterna i Tabell 6. Ingen art har tillkommit eller försvunnit, vare sig bland de ökande eller bland de minskande. Bland de sju ökande arterna finns endast en art, törnsångare, som helt och hållet övervintrar söder om Sahara. Två av arterna, gransångare och brandkronad kungsfågel har ökat genom invandring från den europeiska kontinenten. I ett längre perspektiv med allt varmare klimat lär det komma fler.

Listan med negativa trender innehåller elva arter tropikflyttare och detta beror fortfarande på de kraftiga minskningarna hos dessa arter i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Några av dessa arter har dessutom anknytning till jordbrukslandskapet t.ex. ladusvala, buskskvätta och stenskvätta. Fåglarna i jordbrukslandskapet är generellt på tillbakagång i både Sverige (Lindström

Staren hade ett bra år och 13 kullar kunde ringmärkas.
Foto: P-G Bentz/Sturnus.se.

& Green 2015) och Danmark (Heldbjerg m.fl. 2014) liksom i många andra europeiska länder. Några arter i listan som t.ex. sädesärla, hämpling och gråsparv visar i huvudsak förändringarna i det lokala beståndet, utan att fördenskull behöva vara olik tendensen i ett vidare perspektiv.

I en nyligen publicerad artikel beräknas den europeiska fågelfaunan ha minskat med 421 miljoner individer under perioden 1980–2009 (Inger m.fl. 2014). Generellt var minskningen störst under de första 15 åren, medan en mera stabil (men låg) nivå noterades under den andra hälften. Minskningen var störst bland de vanligaste arterna (83 % av den totala minskningen), särskilt bland småfåglar, medan den var mindre bland de sällsyntare och/eller större. Vår undersökningsperiod innefattar den ovanstående och vi har samma mönster för många av de arter (särskilt tropikflyttare) som ingår i vårt program. Man kan dock se att signifikansen för de

flesta minskande arterna blir svagare för varje år och om serien hade startat för 20 år sedan hade antalet minskande arter varit ytterst få.

ÅTERFYND OCH KONTROLLER

Under 2014 inkom 108 återfynd av 96 individer fördelade på 30 arter. Talrikast förekommande var blåmes (24), kungsfågel (13) samt rödhake och rörsångare (vardera 10). En sandlöpare märkt i maj 2009 avlästes fyra gånger under vintern 2011–12 och 2013–14 i Mecklenburg-Vorpommern i norra Tyskland. Två isländska rödbenor avlästes sju gånger under vintern 2013–14 mellan Höllviken och Trelleborg. En rödhake märkt i oktober kontrollerades både i Danmark och i Nederländerna av ringmärkare och en gransångare avlästes fyra gånger under samma dag på Menorca.

Alla fynd var inomeuropeiska och de tre mest avlägsna fynden var spanska: två rörsångare i Madrid respektive Navarra (2 089 respektive 1 750 km) och gransångaren på Menorca (1 844 km).

Bland korttidsfynden fanns en rörsångare som flög till Antwerpen, Belgien, på tre dagar (697 km) och en kungsfågel som kontrollerades vid Gedser, Danmark, efter en dag (106 km).

Vissa fåglar återfinns sydväst om oss redan samma vår de märks. I årets skörd fanns en järnsparv som flög från Falsterbo till Gedser 18–23 april, en härmsångare samma sträcka 2–5 juni och en bofink samma sträcka 16–24 maj. Även en trädgårdssångare, som flög mot sydost till Christiansö vid Bornholm 23 maj–4 juni, är lite udda.

En skedand märkt i oktober 2013 (den första sedan 1973) sköts i Gironde i sydvästra Frankrike efter 13 dagar. Det är det snabbaste återfyndet av arten och också det mest avlägsna (1 500 km). Sammanlagt har 46 skedänder märkts vid Falsterbo, mest i samband med vardarfångsten vid Slusan på 1960- och 70-talen. Antalet återfynd är 13 (28%). Alla utom en har rapporterats som skjutna, den resterande var ”funnen död”.

Personal m.fl. hösten 2014. Främre raden fr.v.: Sophie Ehnborn, Kaj Svahn med sonen Tage, Lovisa Adolphson, Linnea Henriksson, Caroline Sjöström, Lidia Giménez Lozano och Marc Illa. Bakre raden fr.v.: Måns Karlsson, Stephen Menzie, Karin Persson, Lennart Karlsson, Björn Malmhagen, P-G Bentz, Per Andell, Albin Berglund och Marcel Gil Velasco. Foto: Karolina Adolphson.

En sävsångare som märktes som ungfågel i augusti 2008 återfångades av ringmärkare i Tjeckien i augusti 2014. Då var den drygt sex år gammal och den näst äldsta i vårt material. Den äldsta är åtta år och två månader.

Under året kontrollerades 56 fåglar av 19 arter märkta med främmande ringar, varav 20 var utländska. Flitigast förekommande var rörsångare, blåmes, pungmes (9 vardera) och kungsfågel (8).

Mest spännande var väl en svarthätta, som märktes i december 2013 i Beit Shean Valley, Israel och kontrollerades vid Fyren 3 september 2014.

Den 22 oktober kontrollerades två blåmesar märkta i Estland respektive Litauen (efter 43 respektive 21 dagar). Samma dag fångades även en talgoxe med polsk ring (jfr. sid 64).

De äldsta fåglarna bland de främmande kontrollerna var en gärdsmyg i sitt femte kalenderår (5k) och en härmsångare som var lika gammal eller äldre (5k+). Båda var märkta vid Bingsmarken, Skurup. Gärdsmynen var fyra år gammal och är därmed den särklassigt äldsta vi har. Den torde dessutom vara bland de äldsta i Sverige. På Ringmärkningscentralens lista över åldersrekord finns gärdsmyg inte med. Det betyder att ingen gärdsmyg har återfunnits, som varit minst fem år (den undre gränsen för att komma in på listan).

Antalet kontroller av egna ringar uppgick till 105, fördelade på 97 fåglar av 16 arter. Bland dessa var hussvala (13), blåmes (30) och talgoxe (10) talrikast. Bland de egna kontrollerna fanns en rörsångare i sitt sjunde levnadsår och en stare som var inne på sitt sjätte levnadsår.

TACK

I ringmärkningsarbetet deltog Per Andell, Albin Berglund, Anton Castelius, Sophie Ehnbohm, Marcel Gil Velasco, Lidia Giménez Lozano, Helena Hedkvist, Linnea Henriksson, Marc Illa, Lennart Karlsson, Måns Karlsson, Björn Malmhagen, Stephen Menzie, Karin Persson, Alex Rhodes, Sissel Sjöberg, Caroline

Sjöström, Kaj Svahn samt ett stort antal tillfälliga medhjälpare.

Ringmärkningsverksamheten finansierades bl.a. via följande källor:

- Anslag från FORMAS.
- Anslag från Länsstyrelsen Skåne, Olle Högestedts Stiftelse, Crafoordska Stiftelsen och Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond.
- Inkomster från guidning och försäljning.
- Sist men inte minst: Alla som har bidragit till fågelstationens verksamhet genom vår insamlingskampanj. Det stärker vår strävan att göra ännu bättre jobb framöver.

REFERENSER

- Both, C., Bouwhuis, S., Lessells, C.M. & Visser, M.E. 2006. Climate change and population declines in a long-distance migratory bird. *Nature* 441: 81–83.
- Green, M. & Lindström, Å. 2015. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2014. – Rapport, Biologiska institutionen, Lunds Universitet. 80 sidor.
- Heldbjerg, H., Brandtberg, N. & Fink Jørgensen, M. 2014. Övervakning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2013. Årsrapport for Punkttællingsprojektet. Dansk Ornitologisk Forening.
- Hellström, M., Ottvall, R., Andersson, A., Granholm, J., Waldenström J. & Lindström Å. 2015. Fågelräkning och ringmärkning vid Ottenby fågelstation 2014. Rapport till Naturvårdsverket, 50 sid. www.sofnet.org/ottenbyfagelstation/forskning/miljoovervakning/
- Hüppop, K. & Hüppop, O. 2005. Atlas zur Vogelberingung auf Helgoland. Teil 3: Veränderungen von Heim- und Wegzugzeiten von 1960 bis 2001. *Vogelwarte* 43: 217–248.
- Inger, R., Gregory, R., Duffy, J.P., Stott, I., Vorisek, P. and Gaston, K.J. 2014. Common European birds are declining rapidly while less abundant species' numbers are rising. *Ecology Letters* (2014) doi: 10.1111/ele.12387.
- Jonzén, N., Lindén, A., Ergon, T., Knudsen, E., Vik, J.O., Rubolini, D., Piacentini, D. & Brinch, C., 2006. Rapid Advance of Spring Arrival Dates in Long-Distance Migratory Birds. *Science* 312: 1959–1961.
- Ringmärkningscentralen. 2013. Några svenska åldersrekord. <http://www.nrm.se/forskningochsamlar/miljoforskningochovervakning/ringmarkningscentralen/nagrasvenskaaldersrekord.1689.html>
- SMHI. 2014. Väder och Vatten. <http://www.smhi.se/klimatdata/manadens-vader-och-vatten/sverige>.

SUMMARY – Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2014

Daily trapping and ringing of migrants (mainly passerines) was carried out at Falsterbo (55.23 N, 12.50 E), southern Sweden, during 2014. This was the 35th year with standardised ringing at this site. Within this programme, 31,735 birds of 83 species were ringed (average 1980–2009: 22,491 birds of 81 species).

Additional ringing efforts were made in connection with special projects etc. One was the start of a “trial period” of three weeks (1–20 March) with standardised ringing before the ordinary start of the season and another similar period ten days (11–20 November) after the ordinary end of the autumn season.

The grand total for 2014 was 32,364 birds of 95 species + 1 hybrid. This means that the all-time-total (1947–2014) of birds ringed at Falsterbo is now 1,112,679 of 199 species (+4 hybrids).

Annual and seasonal totals of all species are shown in Appendix along with 30-year averages 1980–2009 for the standardised ringing seasons. All numbers are also available at www.falsterbofagelstation.se.

Lighthouse garden 21 March–10 June

The total of the spring season was 3,615 birds of 56 species, which is slightly below the average spring total (3,809), rank 18 in the whole series and rank 5 during the 2000s. Most numerous species were: European Robin (hereafter called Robin) 1,045 (avg. 1,073), Willow Warbler 1,000 (avg. 1,204) and Common Chiffchaff (hereafter called Chiffchaff) 220 (avg. 64). Four more species reached a three-digit total: Dunnock, Common Redstart (hereafter called Redstart), Lesser Whitethroat and Goldcrest. Half of the species (28) were ringed in one-digit totals and among these, eleven species had a total of only one bird (see Appendix).

Among the 30 most common species (by average), 13 were above average and 14 were below (Table 1A). On top in relation to the

average among species wintering in Europe were Chiffchaff, Blue Tit and Linnet. At the other end were Dunnock, Blackbird, Goldcrest and Chaffinch. Among long-distance migrants Marsh Warbler, Icterine Warbler, Blackcap and Spotted Flycatcher were ringed in larger numbers than average while Willow Warbler and Pied Flycatcher were far below (Table 1A). Exceptionally high daily or seasonal totals compared to other years are summarised in Table 1B.

During the 82 days of the season, there were eight days with three-digit totals (Figure 1). Two of them were above 300. The highest, 317 birds of 13 species (Robin 227, Goldcrest 43, Winter Wren, hereafter called Wren, 17), was on April 3.

Rarely ringed birds are listed in Table 1C. The Bluethroat was the earliest record ever (by one day). However, median date is 16 May.

Medium/short-distance migrants arrived earlier than normal in spring 2014 (Table 2). In Wren and Robin the earliest median dates in the whole series were recorded and Chiffchaff was on level with the earliest. In long-distance migrants most species also arrived earlier than normal. Among long-distance migrants, Lesser Whitethroat had its earliest median date ever. The trends in median dates of the four species mentioned above are shown in Figure 2 and all are pointing towards earlier arrivals. Lesser Whitethroat and Chiffchaff show significant trends while Wren and Robin do not. The earlier arrivals are recorded at many places and the reason most mentioned is global warming (see for example Both et al. 2006, Hellström et al. 2015, Hüppop & Hüppop 2005, Jonzén et al. 2006). In Chiffchaffs, though, another reason may be the rapid increase of the continental subspecies in southern Sweden. Then you may say that this increase may also be an effect of global warming.

Lighthouse Garden 21 July–10 November

The seasonal total was 25,381 birds of 71 species (+ 1 hybrid), which is well above

average (14,424). This is the second highest in the series. By far most numerous was Goldcrest 11,433 (avg 2,418) and the highest total ever. Three species were ringed in four-digit numbers: Wren 1,631 (avg. 663), Robin 4,148 (avg. 2,435) and Blue Tit 2,164 (avg. 3,987). Chiffchaff (973) was close to four digits and another ten species reached three-digit totals. At the other end, 35 species had a total less than ten and among these 14 species had a total of only one.

Among species ringed in significantly larger numbers than average (Table 3A & 3B) were several with their highest totals ever: Robin, Chiffchaff, Firecrest, Long-tailed Tit and Tree-creeper. Wren had its second highest total. All these species are short/medium-distance migrants. There were also quite many Blue Tits ringed (3,322) but that's in fact a bit below average (3,987).

At the other end, e.g. among species with low seasonal totals (Table 3A), were species like Tree Pipit Willow Warbler and Pied Flycatcher, all long-distance migrants. Siskin shows large variations in numbers from year to year, last year it was one of the most common species.

Daily totals in relation to average distribution are shown in Figure 3. In July and August, i.e. the period when most long-distance migrants pass, the daily totals were quite small. The first three-digit total was not until on 22 August. All other three-digit totals (or more) after 31 August were achieved on days with lots of medium/short-distance migrants.

The highest daily total was on 11 October with 2,531 birds ringed (Goldcrest 1,853, Blue Tit 210, Wren 165, Chiffchaff 114, in all 22 species), being the fifth highest ever. Ten days later, on 21 October, 2,473 birds were ringed (Goldcrest 2,027, Robin 107, in all 28 species). Furthermore there were another four days with more than 1,000 birds ringed: 20 September (1,010), 30 September (1,381), 22 October (1,332) and 30 October (1,137). The two days in September were

dominated by Robins and the two in October by Goldcrests.

Rare or seldom ringed species are shown in Table 3C. The rarest species was a Radde's Warbler ringed on 4 October. It was the third record at Falsterbo. The first one was ringed on 7 October 1988 and the second on 9 October 1999. A hybrid between Goldcrest and Firecrest was ringed on 21 October, almost on the day two years after the first one.

Flommen 21 July–30 September

The total at Flommen, 2,739 birds of 44 species is about 64% of the average (4,258). Most common were, as usual, Reed Warbler 1,121 (avg. 1,940), followed by Sedge Warbler 323 (avg. 588), Blue Tit 192 (avg. 212) and Willow Warbler 187 (avg. 628). Only three more species (Marsh Warbler, Chiffchaff and Reed Bunting) reached three-digit numbers. More than half of the species were ringed in numbers below ten and in eight of them only one bird was ringed.

In relation to averages Marsh Warbler and Chiffchaff were more numerous than normal while most of the "target species" (Barn Swallow, Whinchat, Sedge, Reed, and Willow Warbler) were well below averages (Table 4A).

The daily totals (Figure 3) also show that the season started fairly well and by mid-August 1,300 birds were ringed. Then a week with windy and rainy weather followed and very few birds were ringed. During the last week of August another 600 birds were ringed. In September, totals were quite low except for one day with a three-digit total. It also happened to be the highest daily total of the season: 175 on 26 September (Blue Tit 123, Chiffchaff 12, in all 12 species). On six more occasions daily totals exceeded 100. Thus there wasn't much space for new daily or seasonal records, only Chiffchaff made it to the list (Table 4B).

The rarest species ringed at Flommen this season was Yellow-browed Warbler on 19 and 28 of September. (Table 4C).

Comments

The number of ringed birds during a season is always influenced by factors like breeding results, food availability and weather and these are therefore repeatedly mentioned in reports like this one. Applied on results from autumn 2014, we believe that the masses of Robin, Goldcrest and Long-tailed Tit were influenced by longer periods than normal of winds between NE and SE. In addition to the birds from the ordinary Fennoscandian recruitment area, also birds normally migrating along the eastern and southern coasts of the Baltic Sea, drifted with the wind across the sea and landed in southern Sweden. However, the numbers of already ringed birds from the other side of the Baltic were few, only a Blue Tit ringed in Estonia, another ringed in Lithuania and two Great Tits ringed in Poland, but they give a positive hint to our suggestion. Also the relatively late median dates in Robin (30 Sep, avg. 25 Sep), Goldcrest (21 Oct, avg. 14 Oct), Long-tailed Tit (30 Oct, avg. 17 Oct) and Great Tit (21 Oct, avg. 11 Oct) indicate influence from more easterly populations.

Other factors contributing to the high numbers may be high winter survival, due to a mild winter and/or early start of breeding season due to early summer. Goldcrest may multiply very strongly in good conditions with many young, at least in the first clutch. Then, Beech and many other tree species produced lots of seeds, which may explain the low number of Siskins and the moderate number of Blue Tits.

An example of the dynamics in populations of small birds are the changes in Chiffchaffs and Willow Warblers. Chiffchaff is strongly increasing in numbers, while Willow Warbler still is suffering from the large decrease around 1990. This autumn 973 Chiffchaffs were ringed and that's more than twice the number of Willow Warblers (425). This is exceptional, however, it's a single season and it may not

happen again. As shown in Figure 5A (seasonal totals), the number of Willow Warblers is the third lowest in the series while the number of Chiffchaffs is the highest ever. Willow Warbler is estimated to be the most common species in Sweden, but surely not as common as it was 30-40 years ago. Chiffchaff is surely increasing and the gap between the two is shrinking as can be seen in Figure 5B (rolling 5-year means). In the 1980s, the proportions between ringed Willow Warblers and ringed Chiffchaffs was 15:1, in the 1990s 8:1, in the 2000s 4:1, and hitherto in the 2010s only 2:1.

At Flommen, four species of *Acrocephalus* Warblers are regularly ringed. However during the last two years there have only been three species since no Great Reed Warbler has been ringed. Otherwise, with the exception of 2003, Great Reed Warbler has been annual since 1992, though few in number (max 5 birds in 2005).

Sedge Warbler is common at Flommen with on average 588 ringed per season but in 2014 only 323 were ringed. Time distribution shows that 46 % of the birds (avg. 24 %) were ringed before 11 August and median date was on 13 August (avg. 24 Aug). During three of the last four years median dates have occurred before 16 August. Simultaneously, the proportion of adult birds has increased. Since adults migrate earlier in the season than young (1 cy) birds, adults have pushed the median date to occur earlier. There are significant correlations between the median date and proportion of young birds and also between year and median date and between year and proportion of young birds (Table 5).

A similar Pattern is found in Marsh Warbler, but less significant, while Reed Warbler show no tendencies at all (Table 5).

Why these differences have occurred is yet not known. However a continuous decrease of young birds in samples taken shortly after the breeding season may indicate bad reproduction success.

Additional ringing beside the standard programme

The second year with prolonged seasons, i.e. starting spring season on 1 March and ending autumn season on 20 November was quite different to the first. The spring was quite different: Last year it was winter, now it was an early spring. Last year 50 birds were ringed, this year 129. Last year there were probably no migrants, this year at least there were some Robins, Blackbirds, Great Tits and Chaffinches. The number of Blackbirds (35) was more than twice as many as the number ringed during the standardised season (14) indicating that they were actually migrants.

The prolonged autumn season produced 324 birds of 23 species, which is 274 fewer than in 2013. Almost half of them were ringed on 11 November, i.e. the day just after the end of the ordinary season. Most numerous was, as could be expected, Goldcrest with 125 ringed, which is equal to 1,1 % of the total within the standard season. Totals in some other nocturnal migrants like Wren (25), Robin (32) and Blackbird (20) were equal to 1,5 %, 0,7 %, and 21 % of the totals within the standard season.

All in all 731 fledged birds of 47 species were ringed beside the standard programme in 2014.

The House Martin colony at the Lighthouse consisted of about 15 pairs this season and 49 nestlings were ringed in the artificial nestboxes. It's only about 2/3 of the number from 2013. No birds with geolocators returned, which was a great disappointment (again). Therefore, the geolocator project was temporarily cancelled.

In the nest boxes for Starlings in the Lighthouse Garden 74 nestlings in 13 clutches were ringed. This means 6–7 young per clutch, which is a high number.

The ringing of nestlings also included Kestrels (4) in the church of Falsterbo, and another four in the nest box on the lighthouse. The Tawny Owls in the Falsterbo Park bred

successfully and six(!) young were ringed.

All in all, 168 nestlings of seven species were ringed in 2014.

Long-term changes

The standardised ringing scheme is set to monitor long-term changes in the numbers of ringed birds in order to mirror population changes. In this report, we will just give an overview of the situation after 35 consecutive years. There are about 40 species that can be monitored and all are passerines.

Species showing significant trends, increasing or decreasing, are listed in Table 6. Readers of previous reports will recognize most of the species in the list. And with 35 years of data the changes from one year to the next will be rather few. Actually, the species in Table 6 are the same, only with some small changes of significance levels. Among the significantly increasing species, Common Whitethroat is the only “true” long-distance migrant. Chiffchaff and Firecrest are immigrants from the European continent and in a long term perspective of global warming probably other new species will come this way.

Many of the significantly decreasing species are still suffering from the large declines especially in long-distance migrants during the late 1980s and early 1990s. Some of these species like Barn Swallow, Whinchat and Northern Wheatear, are also farm-land birds, which are declining in many European countries. Some species in the list, like White Wagtail, Common Linnet and House Sparrow, may mainly reflect local changes, but that don't necessarily make them unusable in a wider context.

According to a recently published paper, the European bird fauna has lost an estimated number of 421 million birds since 1980 (Inger et al. 2014). Most of the declines took place during the first 15 years. Then populations has been more stable but at a much lower level than before. The declines were largest among common species, especially among passerines.

Bigger and rarer species were not affected very much or not at all. The declines in passerines seem to fit quite well with the pattern of decreasing species within our ringing programme.

Recoveries

In 2014, 106 recoveries of 96 individual birds of 30 species were reported. A colour-ringed Sanderling was reported four times during winter 2013–14 in Mecklenburg-Vorpommern, north Germany. Two Redshanks (ssp. robusta) were reported seven times from the coast between Höllviken and Trelleborg in winter 2013–14.

A Robin ringed in October was later controlled twice by ringers in Denmark and The Netherlands. Finally a Chiffchaff was controlled four times in the same day in Menorca, Spain.

All recoveries were from within Europe. Most numerous were Blue Tit (24), Goldcrest (13), Robin (10) and Reed Warbler (10). Most distant were two Reed Warblers in Spain (Madrid 2,089 km, Navarra 1,750 km) and the Chiffchaff in Menorca mentioned above.

Among short-time recoveries were a Reed Warbler in Antwerpen, Belgium (697 km) six days after ringing and a Goldcrest at Gedser, Denmark (106 km) the next day after ringing.

Every spring some birds are recovered south-west of Falsterbo only a few days after ringing. This year there was a Dunnock ringed 18 April and recovered 23 April, an Icterine Warbler 2/5 June and a Chaffinch 16/24 May. All were recovered at Gedser.

A Shoveler ringed in October 2013 (the first one since 1973) was shot in Gironde, SW France, 13 days after ringing. It is the fastest one among our 13 Shoveler recoveries and also the most remote (1,500 km). All in all, 46 Shovelers have been ringed at Falsterbo, most of them in connection to the wader trapping at Skanör during the 1960s and early 1970s. All recoveries but one were reported as “shot”.

A Sedge Warbler ringed as 1cy in 2008 was

controlled by Czech ringers in August 2014, a little more than six years old. It is the second oldest among our Sedge Warbler recoveries. The oldest is eight years.

In 2014, 56 birds of 19 species ringed elsewhere were controlled at Falsterbo. Twenty of them were foreign. Most common were Reed Warbler, Blue Tit and Penduline Tit (9 each) and Goldcrest (8). The most exciting one was a Blackcap ringed in December 2013 at Beit Shean Valley, Israel, and controlled at the Lighthouse 3 September 2014.

The oldest among birds ringed elsewhere were a 5 cy Wren and a 5 cy+ Icterine Warbler, both ringed at a rather nearby ringing site (Bingsmarken) on the south coast of Scania. The Wren is the oldest we have got and maybe also one of the oldest in Sweden. Wren is not found on the list of age records, produced by the Swedish Ringing Center, which means that no Wren older than five years (the lower limit of the list) have been recovered.

The number of controlled birds ringed here was 97 of 16 species. Among these, Blue Tit (30), House Martin (13) and Great Tit (10) were the most common ones. The “oldies” in this category was a 7 cy Reed Warbler and a 6 cy Starling.

LENNART KARLSSON & SOPHIE EHNBOM
Falsterbo Fågelstation
Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
falsterbo@skof.se

Falsterbo fyr sedd från Skanörs hamn
3 januari 2014. Foto: Kaj Svahn.

APPENDIX – RINGMÄRKNINGEN 2014

Antal ringmärkta fåglar vid Falsterbo 2014 fördelade på kategorier (standard- resp. övrig fångst) och lokaler. Mv = medelvärdet 1980–2009.

Numbers of ringed birds at Falsterbo 2014 divided into categories (standard trapping and others) and sites. Mv = average 1980–2009.

	Standardiserad fångst Standardized trapping						Övrigt Others		Totalt Total
	Fyren Lighthouse 21.3–10.6		Fyren Lighthouse 21.7–10.11		Flommen Reed bed 21.7–30.9		Flygg Fledged	Pull Nestlings	2014
	2014	Mv	2014	Mv	2014	Mv	2014	2014	
GRÄSAND <i>Anas platyrhynchos</i>		0		0	1	0	1		2
EJDER <i>Somateria mollissima</i>							1		1
SPARVHÖK <i>Accipiter nisus</i>	1		37	30	1	1	1		39
ORMVRÅK <i>Buteo buteo</i>							1		1
TORNFALK <i>Falco tinnunculus</i>	0		2	1		0		8	10
VATTENRALL <i>Rallus aquaticus</i>	0			0	3	1	6		9
SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA <i>Porzana porzana</i>							1		1
SOTHÖNA <i>Fulica atra</i>							2		2
KUSTSNÄPPA <i>Calidris canutus</i>							3		3
SPOVSNÄPPA <i>Calidris ferruginea</i>							1		1
KÄRRSNÄPPA <i>Calidris alpina</i>							6		6
GRÖNBENA <i>Tringa glareola</i>	0			0	2	5	7		9
DRILLSNÄPPA <i>Actitis hypoleucos</i>							1		1
FISKMÅS <i>Larus canus</i>								1	1
RINGDUVA <i>Columba palumbus</i>	0		2	1		0			2
GÖK <i>Cuculus canorus</i>	0		1	1		0			1
KATTUGGLA <i>Strix aluco</i>								6	6
HORNUGGLA <i>Asio otus</i>	1	0	2	0		0			3
NATTSKÄRRA <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	0		0		0			1
GÖKTYTA <i>Jynx torquilla</i>	3	2		2		1			3
STÖRRE HACKSPETT <i>Dendrocopos major</i>		1		9		0			1
MINDRE HACKSPETT <i>Dendrocopos minor</i>	0		1	3		0			1
BACKSVALA <i>Riparia riparia</i>	0		1	2	42	43			43
LADUSVALA <i>Hirundo rustica</i>	3	2		4	89	140			92
HUSSVALA <i>Delichon urbicum</i>	27	1	6	4		10	21	49	103
TRÄDPIPLÄRKA <i>Anthus trivialis</i>	1	9	65	125	38	25	42		146
ÄNGSPIPLÄRKA <i>Anthus pratensis</i>		1	1	8	1	2	1		3
GULÄRLA <i>Motacilla flava</i>		1	2	4	61	48			63
SÄDESÄRLA <i>Motacilla alba</i>	17	11	43	22	6	12			66
SIDENSVANS <i>Bombycilla garrulus</i>							2		2
GÄRDSMYG <i>Troglodytes troglodytes</i>	83	75	1631	663	19	40	33		1766
JÄRNSPARV <i>Prunella modularis</i>	117	157	379	237	62	54	12		570
RÖDHAK <i>Erithacus rubecula</i>	1045	1073	4148	2435	38	75	47		5278
NÄKTERGÅL <i>Luscinia luscinia</i>	14	14	3	5		1			17
BLÅHAK <i>Luscinia svecica</i>	2	3		0	1	1			3
SVART RÖDSTJÄRT <i>Phoenicurus ochruros</i>	5	8	3	5		0	1		9
RÖDSTJÄRT <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	136	100	178	182	11	6		11	336
BUSKSKVÄTTA <i>Saxicola rubetra</i>	1	5	2	9	22	51			25
SVARTHAKAD <i>BUSKSKVÄTTA Saxicola rubicola</i>							5		5
STENSKVÄTTA <i>Oenanthe oenanthe</i>	1	3	2	9	1	5			4
RINGTRAST <i>Turdus torquatus</i>	1	0	3	0		0	1		5
KOLTRAST <i>Turdus merula</i>	14	58	97	47		0	84		195
BJÖRKTRAST <i>Turdus pilaris</i>	2	4	3	4		0	1		6
TALTRAST <i>Turdus philomelos</i>	45	49	364	251	2	2	2		413
RÖD Vingetrast <i>Turdus iliacus</i>	4	7	28	25		0			32
DUBBELTRAST <i>Turdus viscivorus</i>		0	1	0		0			1
GRÄSHOPPSÅNGARE <i>Locustella naevia</i>		1	1	2	5	4			6

APPENDIX – RINGMÄRKNINGEN 2014 – FORTS.

	Standardiserad fångst Standardized trapping						Övrigt Others		Totalt Total
	Fyren Lighthouse 21.3–10.6		Fyren Lighthouse 21.7–10.11		Flommen Reed bed 21.7–30.9		Flygg Fledged	Pull Nestlings	2014
	2014	Mv	2014	Mv	2014	Mv	2014	2014	
SÄVSÅNGARE <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1	1		1	323	588			324
KÄRRSÅNGARE <i>Acrocephalus palustris</i>	32	12	11	3	118	92			161
RÖRSÅNGARE <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	19	25	14	19	1121	1940			1154
HÄRMSÅNGARE <i>Hippolais icterina</i>	79	32	44	40	1	2			124
ÄRTSÅNGARE <i>Sylvia curruca</i>	109	107	73	75	6	5			188
TÖRNSÅNGARE <i>Sylvia communis</i>	85	64	65	40	43	34			193
TRÄDGÅRDSSÅNGARE <i>Sylvia borin</i>	71	55	133	173		4	1		205
SVARTHÄTTA <i>Sylvia atricapilla</i>	86	55	211	110	2	3	10		309
LUNDSÅNGARE <i>Phylloscopus trochiloides</i>	2	0		0		0			2
KUNGSFÅGELSÅNGARE <i>Phylloscopus proregulu</i>		0	2	1		0			2
TAIGASÅNGARE <i>Phylloscopus inornatus</i>		0	1	1	2	0			3
VIDESÅNGARE <i>Phylloscopus schwarzi</i>		0	1	0		0			1
GRÖNSÅNGARE <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1	3	40	21		1			41
GRANSÅNGARE <i>Phylloscopus collybita</i>	220	64	973	154	114	14	35		1342
LÖVSÅNGARE <i>Phylloscopus trochilus</i>	1000	1204	425	1111	187	628	2		1614
KUNGSFÅGEL <i>Regulus regulus</i>	112	192	11433	2418	21	6	127		11693
BRANDKRONAD KUNGSFÅGEL <i>Regulus ignicapil</i>	7	3	18	2		0			25
KUNGSFÅGEL X BRANDKRONAD <i>Regulus regulus</i>		0	1	0		0			1
GRÅ FLUGSNAPPARE <i>Muscicapa striata</i>	33	19	53	62	4	2			90
MINDRE FLUGSNAPPARE <i>Ficedula parva</i>	4	2	14	6		0	1		19
SVARTVIT FLUGSNAPPARE <i>Ficedula hypoleuca</i>	17	37	36	112	2	3			55
STJÄRTMES <i>Aegithalos caudatus</i>		1	345	33		0	7		352
SVARTMES <i>Parus ater</i>	2	1	26	70		0	1		29
BLÅMES <i>Parus caeruleus</i>	23	16	3322	3987	192	80	40		3577
TALGOXE <i>Parus major</i>	23	35	479	571	2	2	47	19	570
TRÄDKRYPARE <i>Certhia familiaris</i>		2	208	26		0	6		214
PUNGMES <i>Remiz pendulinus</i>		0		0	22	18			22
TÖRNSKATA <i>Lanius collurio</i>	8	18	8	17	5	8			21
VARFÅGEL <i>Lanius excubitor</i>		0	1	1		0			1
NÖTSKRIKA <i>Garrulus glandarius</i>		0	3	67		0			3
SKATA <i>Pica pica</i>		0	5	2		0			5
NÖTKRÅKA <i>Nucifraga caryocatactes</i>		0	3	4		0			3
KRÅKA <i>Corvus corone</i>							1		1
STARE <i>Sturnus vulgaris</i>	22	17	1	13		4	2	74	99
GRÅSPARV <i>Passer domesticus</i>		0	1	9		0			1
PILFINK <i>Passer montanus</i>	1	1	20	71	11	1			32
BOFINK <i>Fringilla coelebs</i>	52	105	227	201	5	1	14		298
BERGFINK <i>Fringilla montifringilla</i>	1	5	23	50	1	1	42		67
GRÖNFINK <i>Carduelis chloris</i>	27	31	62	91	3	2	7		99
STEGLITS <i>Carduelis carduelis</i>	4	2	4	2		0	3		11
GRÖNSISKA <i>Carduelis spinus</i>	3	67	33	590	4	57	5		45
HÄMPLING <i>Carduelis cannabina</i>	27	16	3	6	1	0			31
GRÅSISKA <i>Carduelis flammea</i>	6	4	24	36	3	1	61		94
MINDRE KORSNÄBB <i>Loxia curvirostra</i>	1	0	2	2		1	1		4
ROSENFINK <i>Carpodacus erythrinus</i>	6	2		1		1			6
DOMHERRE <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	4	5	14	60		0	33		51
STENKNÄCK <i>Coccothraustes coccothraustes</i>		1	1	0		0			1
GULSPARV <i>Emberiza citrinella</i>	2	3	7	42		0	2		11
SÄVSPARV <i>Emberiza schoeniclus</i>	2	10	4	24	141	212			147
SUMMA	3615	3809	25381	14424	2739	4258	731	168	32634
Arter	56		72		44		47	7	96